

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia siten, että eläkesäätiölakiin otettaisiin eläkesäätiön ja vakuutuskassalakiin eläkekassan jakautumista koskevat säännökset.

Esityksen mukaan eräissä tapauksissa eläkesäätiön vakuutustoiminnan luovuttaminen ja eläkekassan vastuunsiirto rinnastettaisiin osakeyhtiön jakautumiseen. Eläkesäätiön jakautumisena pidettäisiin eläkesäätiön koko vakuutustoiminnan tai sen osan luovuttamista selvitysmenettelyttä toiselle eläkesäätiölle tai toisille eläkesäätiöille ja eläkekassan jakautumisena samoin eläkekassan koko vastuun tai sen osan siirtoa selvitysmenettelyttä

toiselle eläkekassalle tai toisille eläkekassoille edellyttäen, että vastaanottava yhteisö olisi tätä tarkoitusta varten perustettava uusi eläkesäätiö tai eläkekassa. Jakautumisen yhteydessä siirtyvät varat ja velat siirtyisivät uudelle eläkesäätiölle tai eläkekassalle niiden kirjanpitoarvoista.

Eläkesäätiön ja vakuutuskassan hallituksen tulisi laatia aiotusta jakautumisesta erityinen jakautumissuunnitelma. Lakeihin otettaisiin myös säännökset eläkesäätiön ja vakuutuskassan velkojainsuojasta jakautumisessa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Osakeyhtiön jakautuminen

Osakeyhtiön jakautumisesta säädetään 1 päivänä syyskuuta 1997 voimaan tulleessa osakeyhtiölain muutoksessa. Säännökset perustuvat osakeyhtiön jakautumisesta annettuun kuudenteen neuvoston direktiiviin 82/891/ETY.

Osakeyhtiölain 14 a luvun 1 §:n mukaan osakeyhtiö (*jakautuva yhtiö*) voi jakautua siten, että jakautuvan yhtiön varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät selvitysmenettelyttä yhdelle tai useammalle perustettavalle

osakeyhtiölle (*vastaanottava yhtiö*) ja jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeet. Vastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Jos äänioikeuden tuottavan osakkeen omistajalle tarjotaan vastikkeeksi muuta kuin vastaanottavan yhtiön vastaavia osakkeita, hänellä on kuitenkin aina oikeus saada tällaisen vastikkeen sijasta rahakorvaus, jollei yhtiöjärjestyksessä ole muuta määrättyä.

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuva yhtiö purkautuu (*kokonaisjakautuminen*); taikka

2) osa jakautuvan yhtiön varoista ja velo-

ta siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle (*osittaisjakautuminen*).

Jakautuva yhtiö ja vastaanottavat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity.

Uudet säännökset mahdollistavat osakeyhtiömuotoisten yritysrakenteiden joustavan muuttamisen ilman, että osakkeenomistajien ja velkojien asema poikkeaa osakeyhtiölain yleisistä periaatteista ja lähtökohdista.

Lakiin sisältyi jo ennen jakautumista koskevia säännöksiä osakeyhtiöiden sulautumista koskeva säännöstö. Sulautumisessa sulautuvan osakeyhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle osakeyhtiölle ja sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita tai muuta omaisuutta. Osakeyhtiön kokonaisjakautumista ja sen oikeusvaikutuksia voidaan pitää siten osakeyhtiön sulautumisen pelikuvana.

Vakuutusyhtiön jakautuminen

Myös vakuutusyhtiölakiin (1062/1979) on lisätty vuonna 1997 jakautumista koskevat säännökset. Ne sisältyvät lain 16 b lukuun ja tulivat voimaan samanaikaisesti osakeyhtiölain jakautumista koskevien säännösten kanssa.

Jakautumisessa jakautuvan vakuutusyhtiön vakuutuskanta sekä muut varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät selvitysmenettelyttä yhdelle tai useammalle perustettavalle vakuutusosakeyhtiölle ja jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeet tai muuta varallisuutta. Jakautuvan yhtiön hallituksen on laadittava myös erityinen jakautumissuunnitelma.

Vakuutusvalvontaviraston on vakuutusyhtiölain 16 b luvun 4 §:n 3 momentin nojalla annettava suostumuksensa, jollei jakautuminen loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja ja jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Työeläkevakuutusyhtiön osalta jakautumisen tulee työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 29 §:n mukaan olla lisäksi työeläkejärjestelmän kannalta perusteltua. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus liittää suostumukseensa ehdot, joita se pitää tarpeellisina vakuutetun käsittämien etujen tai vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi. Jakautuvalla yhtiöllä sekä muistutuskentekijällä on

oikeus valittaa päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Vastaanottavat yhtiöt saavat myös toimiluvan siltä osin kuin niille siirtyy jakautumisessa vakuutuskantaa, jollei Vakuutusvalvontavirasto toisin määrää.

Jakautuva yhtiö ja vastaanottavat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Yhtiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

Siirtyvät varat ja velat

Osakeyhtiön ja muun tuloverolain 3 §:ssä mainitun kotimaisen yhteisön jakautuessa elinkeinoverolain 52 c §:n nojalla (kokonaisjakautuminen), jakautumiseen sovelletaan, mitä lain 52 b §:ssä säädetään sulautumisesta. Sen mukaisesti yhteisön ei katsota purkautuvan verotuksessa.

Tällöin muun muassa jakautuvan yhteisön verotuksessa vähentämättä olevat hankintamenot ja muut vähennyskelpoiset menot vähennetään vastaanottavan yhteisön verotuksessa samalla tavalla kuin ne olisi vähennetty jakautuvan yhteisön verotuksessa. Tällöin syntynyt voitto ei ole veronalaista tuloa eikä tappio vähennyskelpoinen meno. Tämän mukaisesti mainitussa tapauksessa jakautuvan yhteisön varat ja velat siirtyvät niiden kirjanpitoarvoista.

Eläkesäätiöt

Työnantaja on velvollinen järjestämään työntekijöilleen ja heidän edunsaajilleen työntekijäin eläkelain (395/1961; TEL) mukaisen eläketurvan. Työnantaja voi lisäksi täydentää TEL:n mukaista lakisääteistä eläketurvaa järjestämällä vapaaehtoisia lisäeläkeitä ja muita etuuksia.

Työnantaja voi järjestää työntekijöidensä ja heidän edunsaajiensa TEL:n mukaisen eläketurvan ja vapaaehtoisen lisäeläketurvan muun muassa eläkesäätiössä.

Eläkesäätiössä voidaan hoitaa yhden työnantajan eläkejärjestelyt. Yhteiseläkesäätiössä voivat puolestaan hoitaa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen (yleensä konserniin) kuuluvat työnantajat edellä mainitut eläkejärjestelynsä.

Koska eläkesäätiölaista puuttuvat jakautumista koskevat säännökset, tulevat jakautu-

mistilanteessa sovellettavaksi ainoastaan lain 100 §:n säännökset, joiden mukaan eläkesäätiö voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella luovuttaa vakuutustoimintansa tai osan siitä toiselle eläkesäätiölle, vakuutus-kassalain mukaiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle. Tällöin luovutettavaan vakuutus-toimintaan sisältyvät varat ja mahdolliset velat on siirrettävä vastaanottavalle vakuutuslaitokselle käyvästä arvoistaan. Jakautumisesta on tällöin suoritettava tuloveroa.

Vakuutuskassalain mukaiset eläkekassat

Työnantaja voi järjestää työntekijöidensä ja heidän edunsaajiensa TEL:n mukaisen eläketurvan ja vapaaehtoisien lisäeläketurvan eläkesäätiöiden tavoin myös vakuutuskassalain mukaisessa eläkekassassa. Eläkekassassa voidaan eläkesäätiötä vastaavalla tavalla järjestää sekä yhden työnantajan että yhden konsernin eläkejärjestelyt. Eläkekassan toimintapiiri voidaan lisäksi määritellä esimerkiksi toimialan perusteella.

Vastaavalla tavalla kuin eläkesäätiölain 100 §:ssä, vakuutuskassalain 132 §:ssä säädetään, että eläkekassa voi siirtää Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella vastuunsa tai sen osan toiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle.

1.2. Nykytilan arviointi

Koska työnantajayhteisöt voivat nykyisin jakautua joko kokonaan tai osittain ja ilman veroseuraamuksia, myös eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tulisi voida jakautua työnantajan liiketoimintojen uudelleenjärjestelyihin liittyen siten, että ne työnantajayhtiönsä jakautuessa voisivat jakautua vastaavalla tavalla.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen tavoitteena on, että eläkesäätiö- ja eläkekassatyönantajien toteuttaessa liiketoimintansa uudelleenjärjestelyjä jakautumisesta koskevia säännöksiä hyväksi käyttäen, eläkesäätiö ja eläkekassa voisivat jakautua vastaavin periaattein. Tämän mukaisesti eläkesäätiölakiin ehdotetaan lisättäväksi eläkesäätiön ja vakuutuskassalakiin eläkekassan

jakautumista koskevat säännökset. Eläkesäätiön ja eläkekassan jakautuminen tapahtuisi joko kokonais- tai osittaisjakautumisena vastaavalla tavoin kuin osakeyhtiönkin jakautuminen. Tällöin eläkesäätiöihin ja eläkekassoihin olisi mahdollista soveltaa jakautumisen yhteydessä myös samoja verotuksellisia periaatteita kuin edellä mainittuihin muihinkin yhteisöihin.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Yhden työnantajan eläkesäätiön tai eläkekassan jakautuminen

Ehdotetuissa säännöksissä eläkesäätiössä työeläkejärjestelynsä hoitavan työnantajan päättäessä jakautua kokonaan siten, että sen varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle perustettavalle yhtiölle, eläkesäätiön vakuutustoiminta jaettaisiin siten, että jakautuva eläkesäätiö purkautuisi selvitysmenettelyttä ja sen vakuutustoiminta varoineen ja velkoineen siirtyisi kahdelle tai useammalle uudelle eläkesäätiölle. Sen lisäksi AB-eläkesäätiö voisi jakautua siten, että kummankin osaston vakuutustoiminta luovutettaisiin kahdelle perustettavalle eläkesäätiölle. Tältä osin jakautuminen vastaisi osakeyhtiön kokonaisjakautumista, jossa jakautuvan osakeyhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät osakeyhtiön purkautuessa selvitysmenettelyttä tarkoitusta varten perustettaville uusille osakeyhtiöille.

Työnantajayhteisö voi myös jakautua osittain siten, että osa sen varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle perustettavalle työnantajayhteisölle. Tällöin jakautuvassa eläkesäätiössä voitaisiin edelleen hoitaa jakautuvan työnantajayhteisön eläkejärjestelyt. Muita työnantajayhteisöjä varten perustettaisiin uudet eläkesäätiöt. Vastaavasti AB-eläkesäätiö voisi jakautua siten, että sen toinen osasto siirrettäisiin perustettavalle eläkesäätiölle. Muilta osin sovellettaisiin mitä edellä on esitetty eläkesäätiön kokonaisjakautumisesta.

Eläkesäätiön jakautumisena ei siten pidettäisi esimerkiksi eläkesäätiön vakuutustoiminnan luovuttamista eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle.

Vastaavasti eläkekassa voisi jakautua siten, että koko sen vastuvelka tai osa siitä ja sitä vastaavista varoista siirrettäisiin yhdelle tai useammalle perustettavalle eläkekassalle.

Jakautuvan eläkesäätiön toimintapääoma

jaettaisiin eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Jos eläkesäätiön säännöissä ei ole asiaa koskevaa määräystä, toimintapääoma jaettaisiin eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa nykyisen eläkesäätiön ja perustettavan eläkesäätiön tai perustettavien eläkesäätiöiden kesken. Muut varat, mahdolliset velat ja varaukset jaettaisiin aina eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa mainittujen eläkesäätiöiden kesken. Työnantajan kannatusmaksuvakuudet jaettaisiin eläkesäätiöiden työnantajien sopimuksen mukaisesti. Sama koskisi soveltuvin osin myös eläkekassan vastaavia eriä.

Yhteiseläkesäätiö ja eläkekassa, jonka toimintapiiriin kuuluu useita työnantajia.

Yhteiseläkesäätiössä tai eläkekassassa työeläkejärjestelynsä hoitava työnantajayhtiöiden muodostama osakeyhtiölain mukainen konserni voi järjestää liiketoimintansa uudelleen siten, että konserni jaetaan kahteen tai useampaan osaan. Tämä voi tapahtua monella eri tavalla esimerkiksi siten, että nykyisestä konsernista muodostetaan kaksi tai useampia konserneja taikka nykyisestä konsernista eriytetään vain yksi yhtiö.

Yhteiseläkesäätiön jakautuminen voisi tapahtua siten, että toiminnassa olevan yhteiseläkesäätiön vakuutustoiminta luovutettaisiin kokonaan kahdelle tai useammalle perustettavalle yhteiseläkesäätiölle tai eläkesäätiölle, joissa jatkettaisiin uusien konsernien tai yhtiöiden eläkejärjestelyjen hoitamista. Vastaavasti AB-yhteiseläkesäätiö voisi jakautua siten, että kummankin osaston vakuutustoiminta luovutettaisiin kahdelle perustettavalle eläkesäätiölle.

Vastaavalla tavalla kuin yhden työnantajan eläkesäätiö myös AB-yhteiseläkesäätiö voisi jakautua osittain siten, että AB-yhteiseläkesäätiön toinen osasto siirrettäisiin perustettavaan eläkesäätiöön. Jakautuminen voisi tapahtua myös siten, että toiminnassa olevassa yhteiseläkesäätiössä tai eläkekassassa jatkettaisiin yhden konsernin eläkejärjestelyjen hoitamista. Muita konserneja varten perustettaisiin uudet yhteiseläkesäätiöt tai eläkekassat. Jos konsernista eriytettäisiin ainoastaan yksi yhtiö, perustettaisiin sen eläkejärjestelyjen hoitamista varten uusi yhden työnantajan eläkesäätiö tai eläkekassa.

Edellä mainittuja jakautumisperiaatteita sovellettaisiin myös eläkekassoihin.

Työnantajakohtaista kirjanpitojärjestelmää

noudattavasta yhteiseläkesäätiöstä siirrettäisiin perustettavaan yhteiseläkesäätiöön tai perustettaviin yhteiseläkesäätiöihin kyseessä olevien työnantajien varat, eläkevastuut, lisävakuumvastuut, mahdolliset velat, varaukset ja toimintapääoma. Työnantajan tai työnantajien kannatusmaksuvakuudet jaettaisiin eläkesäätiöiden työnantajien sopimuksen mukaisesti.

Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavasta yhteiseläkesäätiöstä siirrettäisiin perustettavaan eläkesäätiöön tai perustettaviin eläkesäätiöihin kyseessä olevien työnantajien eläkevastuut ja lisävakuumvastuut. Toimintapääoma jaettaisiin eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Jos eläkesäätiön säännöissä ei olisi asiaa koskevaa määräystä, toimintapääoma jaettaisiin eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa nykyisen yhteiseläkesäätiön ja perustettavan eläkesäätiön tai perustettavien eläkesäätiöiden kesken. Muut varat, mahdolliset velat ja varaukset jaettaisiin aina eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa mainittujen eläkesäätiöiden kesken. Työnantajan tai työnantajien kannatusmaksuvakuudet jaettaisiin eläkesäätiöiden työnantajien sopimuksen mukaisesti.

Eläkekassoissa noudatetaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää. Tästä syystä eläkekassan jakautumisessa noudatettaisiin soveltuvin osin mitä edellä on mainittu tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavasta yhteiseläkesäätiöstä.

Mitä edellä on muutoinkin esitetty yhden työnantajan eläkesäätiön jakautumisesta, sovellettaisiin myös konsernin tai vastaavan yhteiseläkesäätiön jakautumiseen. Konsernin uudelleenjärjestelyssä syntyneiden uusien konsernien ja alakonsernien eläkejärjestelyjen hoitamista varten perustettaisiin uusia eläkesäätiöitä, yhteiseläkesäätiöitä tai eläkekassoja. Edellytyksenä olisi kuten muissakin jakautumistapauksissa, että varat ja velat siirtyisivät niiden kirjanpitoarvoista perustettaville uusille eläkesäätiöille ja eläkekassoille.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan välittömiä taloudellisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Esityksen valmistelussa on otettu huomioon eläkesäätiötyöryhmä 1999:n muistion

ehdotukset (Sosiaali- ja terveysministeriö, työryhmämuistioita 1999:17). Vakuutus-kassojen Yhdistystä ja Eläkesäätiöyhdistys-ESY r.y:tä on kuultu asian valmistelun yhteydessä.

Eläkesäätiötyöryhmä 1999:n muistiosta ovat antaneet lausuntonsa valtiovarainministeriö, Vakuutusvalvontavirasto, Eläketurvakeskus, Työeläkelaitosten Liitto, Eläkesäätiöyhdistys-ESY ja Vakuutus-kassojen Yhdistys.

Lakiehdotuksesta on lisäksi pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä ja kauppa- ja teollisuusministeriöltä.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Eläkesäätiölaki

88 §. Pykälän 5 momentissa säädetään siirrettävästä toimintapääomasta. Sen mukaisesti ostettaessa B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle eläkesäätiölain 78 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa (eläkesäätiön pakollinen purkaminen) työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaava etuus pykälän 1 momentissa tarkoitettua vakuutuslaitoksesta 48 a §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Ostettaessa etuus 100 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa (vapaaehtoinen vakuutustoiminnan luovuttaminen) toimintapääomaa on siirrettävä vastaavasti vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Samoin menetellään vakuutustoiminnan osittaisen luovuttamisen yhteydessä.

Yhden työnantajan eläkesäätiön ja tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavan yhteiseläkesäätiön jakautumisessa toimintapääoma jaettaisiin eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Jos eläkesäätiön säännöissä ei ole asiaa koskevaa määräystä, toimintapääoma jaettaisiin eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa luovuttavan eläkesäätiön ja vastaanottavan eläkesäätiön tai vastaanottavien eläkesäätiöiden kesken.

Koska esityksessä ehdotetaan, että lain 100 §:ssä säädettäisiin eläkesäätiöiden jakautumisesta, ehdotetaan 88 §:n 5 momenttiin lisättäväksi uusi virke, jonka mukaan momentin säännöksiä ei sovellettaisi eläkesäätiön vakuutustoiminnan luovuttamiseen, joka tapahtuu 100 §:n mukaisesti.

11 luvun otsikko. Otsikkoon ehdotetaan tehtäväksi jakautumista koskeva täydennys.

100 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännökset yhden työnantajan eläkesäätiön jakautumisesta.

Voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 1—3 momentin perusteella eläkesäätiö voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella luovuttaa vakuutustoimintansa tai osan siitä toiselle eläkesäätiölle, vakuutuskassalain mukaiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle. Siirtyvien varojen ja mahdollisten velkojen osalta on tällöin käytettävä käypiä arvoja. Vakuutustoiminnan luovuttaminen käyvistä arvoista voi aiheuttaa eläkesäätiölle veroseuraamuksia. Luovutettavista kiinteistöistä ja osakkeista on suoritettava varainsiirto-veroa.

Eläkesäätiön työnantajana oleva osakeyhtiö voi jakautua kokonaan tai osittain osakeyhtiölain säännösten mukaisesti. Jakautumissäännökset mahdollistavat yritysrakenteiden mahdollisimman joustavan muuttamisen ilman, että osakkeenomistajien ja velkojen asema poikkeaa osakeyhtiölain yleisistä periaatteista. Osakeyhtiön kokonaisjakautuminen voi tapahtua ilman veroseuraamuksia.

Eläkesäätiössä eläkejärjestelynsä hoitava työnantaja voi päättää jakautua kokonaan siten, että sen varat ja velat siirtyvät selvi-

tysmenettelyitä kahdelle tai useammalle perustettavalle yhtiölle. Tällöin eläkesäätiön vakuutustoiminta jaettaisiin siten, että myös sen vakuutustoiminta ja siihen liittyvät varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyitä kahdelle tai useammalle perustettavalle eläkesäätiölle. Lisäksi AB-eläkesäätiö voisi jakautua siten, että kummankin osaston vakuutustoiminta luovutetaan kahdelle perustettavalle eläkesäätiölle. Jakautuminen vastaisi tällöin osakeyhtiön kokonaisjakautumista.

Osakeyhtiön jakautuminen voi tapahtua myös siten, että osa jakautuvan osakeyhtiön varoista ja veloista siirretään selvitysmenettelyitä yhdelle tai useammalle perustettavalle uudelle osakeyhtiölle. Vastaavasti ehdotetaan, että eläkesäätiön jakautumisessa vakuutustoiminnan osa voitaisiin selvitysmenettelyitä luovuttaa toiselle perustettavalle eläkesäätiölle tai toisille perustettaville eläkesäätiöille. AB-eläkesäätiö voisi jakautua osittain siten, että toisen osaston vakuutustoiminta luovutetaan perustettavalle eläkesäätiölle. Jakautuminen vastaisi tällöin osakeyhtiön osittaisjakautumista.

Sekä kokonais- että osittaisjakautumisessa edellytettäisiin, että varat ja velat siirtyisivät niiden kirjanpitoarvosta.

Jakautuvan eläkesäätiön toimintapääoma jaettaisiin eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Jos eläkesäätiön säännöissä ei ole asiaa koskevaa määräystä, toimintapääoma jaettaisiin eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa jakautuvan eläkesäätiön ja perustettavan eläkesäätiön tai perustettavien eläkesäätiöiden kesken. Muut varat, mahdolliset velat ja varaukset jaettaisiin aina eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa mainittujen eläkesäätiöiden kesken. Työnantajan kannatusmaksuvakuudet jaettaisiin eläkesäätiöiden työnantajien sopimuksen mukaisesti.

Eläkesäätiöiden jakautuminen tapahtuisi siten samojen periaatteiden mukaisesti kuin osakeyhtiönkin jakautuminen. Tämän mukaisesti eläkesäätiön vakuutustoiminnan luovuttaminen rinnastettaisiin osakeyhtiön jakautumiseen niissä tapauksissa, joissa eläkesäätiön vakuutustoiminta luovutettaisiin tarkoitusta varten perustettavalle uudelle eläkesäätiölle tai uusille eläkesäätiöille. Lisäedellytyksenä olisi, että varat ja velat siirtyisivät kirjanpitoarvoista. Jos vakuutustoiminta luovutettaisiin jo toiminnassa olevalle toiselle vakuutuslaitokselle, luovutusta ei voitaisi pitää tässä esityksessä tarkoitettuna jakautumisena.

Eläkesäätiön jakautuessa vakuutustoimin-

nan luovuttamiseen ja eläkekassan vastuunsiirtoon tarvittaisiin Vakuutusvalvontaviraston suostumus kuten muissakin vakuutustoiminnan luovutus- tai vastuunsiirtotilanteissa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi yleissäännökset eläkesäätiön jakautumisvaihtoehdoista, jotka vastaisivat periaatteiltaan osakeyhtiön ja vakuutusosakeyhtiön jakautumisvaihtoehtoja.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin säännökset eläkesäätiön johdon velvollisuudesta hyväksyä jakautumista koskeva sopimus. Säännös on yhdenmukainen voimassa olevan sulautumista koskevan säännöksen kanssa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, mistä arvoista varat siirrettäisiin vastaanottavalle eläkesäätiölle tai vastaanottaville eläkesäätiöille. Tämän mukaisesti 4 momentissa säädettäisiin, että eläkesäätiön jakautuessa 1 momentissa säädetyllä tavalla voitaisiin siirtyvien varojen osalta soveltaa kirjanpidossa poistamatta olevia arvoja. Tämä vastaisi niitä säännöksiä, joita sovelletaan osakeyhtiön jakautumisessa selvitysmenettelyitä.

Koska jakautumista vaikutuksiltaan voidaan pitää sulautumisen peilikuvana, pykälän 5 momentissa säädettäisiin siitä, että eläkesäätiön jakautumisessa sovellettaisiin vastaavia säännöksiä kuin eläkesäätiön sulautumisessa eläkesäätiön perustamisesta, Vakuutusvalvontaviraston suostumuksesta toimenpiteeseen, kuulutuksista, lausunnoista, kärkeäjoikeuden luvasta, ilmoituksista Vakuutusvalvontavirastolle ja muille viranomaisille sekä rekisteröinnistä.

Koska elinkeinoverolain 52 §:n nojalla elinkeinotulon verottamista koskevaa lain 52 a—52 e §:ää sovelletaan lisäksi muidenkin tuloverolain 3 §:ssä tarkoitettujen kotimaisten yhteisöjen kuin osakeyhtiöiden sulautumiseen, jakautumiseen ja liiketoiminnan siirtoon, ehdotetaan että vastaavasti silloin kun eläkesäätiön työnantajana on mainittu muu yhteisö, jakautuminen olisi mahdollista samoin periaattein kuin työnantajan ollessa osakeyhtiömuotoinen.

107 §. Pykälään otettaisiin säännökset eläkesäätiön hallituksen velvollisuudesta laatia jakautumissuunnitelma sekä sen sisällöstä.

Velkojien kannalta on tarpeen, että erillisille eläkesäätiöille jaettavat varat ja velat yksilöidään jakautumissuunnitelmassa. Samasta syystä on säänneltävä sellaisten varojen jakamisesta, joita ei ole otettu tai voitua ottaa huomioon jakautumissuunnitelmassa. Samoin ehdotetut säännökset kattaisivat ti-

lanteet, joissa myöskään kaikkia jakautuvan eläkesäätiön vastuita ei ole kirjattu jakautumissuunnitelmaan tai joissa jakautumisen jälkeen ilmenee uusia jakautuvan eläkesäätiön vastuita.

Koska myös jakautumisen lopputuloksena syntyvien eläkesäätiöiden tulee olla vakavaraisia ja pystyä suoriutumaan velvoitteistaan, ehdotetaan, että jakautumissuunnitelmaan otettaisiin myös tätä koskevat selvitykset. Jakautumissuunnitelma olisi osa jakautumissopimusta.

Tämän mukaisesti pykälän 2—4 momenttiin ehdotetaan säännökset jakautumissuunnitelman sisällöstä, eläkesäätiöiden keskinäisistä vastuusuhteista sekä ulkopuolisen velkojan suojasta.

125 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännökset yhteiseläkesäätiön jakautumisesta.

Yhteiseläkesäätiössä työeläkejärjestelynsä hoitava osakeyhtiölain mukainen konserni voi järjestää liiketoimintansa uudelleen siten, että konserni jaetaan kahteen tai useampaan osaan. Tämä voi tapahtua esimerkiksi siten, että nykyisestä konsernista muodostetaan kaksi tai useampia konserneja tai nykyisestä konsernista eriytetään ainoastaan yksi työnantaja.

Yhteiseläkesäätiön jakautuminen tapahtuisi siten, että sen vakuutustoiminta luovutetaan kokonaan kahdelle tai useammalle perustettavalle yhteiseläkesäätiölle tai eläkesäätiölle, joissa jatkettaisiin uusien konsernien tai yhtiöiden eläkejärjestelyjen hoitamista. Vastaavasti AB-yhteiseläkesäätiön jakautuminen tapahtuisi niin, että kummankin osaston vakuutustoiminta luovutetaan kahdelle perustettavalle yhteiseläkesäätiölle. Jakautuminen vastaisi tällöin kokonaisjakautumista.

AB-yhteiseläkesäätiö voisi jakautua myös osittain siten, että sen toinen osasto siirrettäisiin perustettavaan eläkesäätiöön. Tällöin jakautuvassa yhteiseläkesäätiössä voitaisiin edelleen hoitaa toisen osaston eläkejärjestelyt. Toista osastoa varten perustettaisiin uusi eläkesäätiö.

Yhteiseläkesäätiön jakautuminen voisi myös tapahtua siten, että nykyisessä yhteiseläkesäätiössä jatkettaisiin yhden konsernin eläkejärjestelyjen hoitamista. Muita konserneja varten perustettaisiin uudet yhteiseläkesäätiöt. Jos konsernista eriytettäisiin ainoastaan yksi yhtiö, perustettaisiin sen eläkejärjestelyjen hoitamista varten uusi yhden työnantajan eläkesäätiö. Näissä tapauksissa

kysymys olisi osittaisjakautumisesta.

Mitä edellä esitetään konsernin liiketoiminnan uudelleen järjestämisestä, koskisi vastaavasti myös muiden eläkesäätiölain 115 §:ssä tarkoitettujen työnantajien uudelleenjärjestelyjä.

Työnantajakohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavasta yhteiseläkesäätiöstä siirrettäisiin perustettavaan yhteiseläkesäätiöön tai perustettaviin yhteiseläkesäätiöihin kyseessä olevien työnantajien varat, eläkevastuut, lisävakuutusvastuut, mahdolliset velat, varaukset ja toimintapääoma. Työnantajan tai työnantajien kannatusmaksuvakuudet jaettaisiin eläkesäätiöiden työnantajien sopimuksen mukaisesti.

Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavasta yhteiseläkesäätiöstä siirrettäisiin uuteen yhteiseläkesäätiöön tai uusiin yhteiseläkesäätiöihin kyseessä olevien työnantajien eläkevastuut ja lisävakuutusvastuut. Yhteiseläkesäätiön toimintapääoma jaettaisiin eläkesäätiön säännöissä määrätyllä tavalla. Jos eläkesäätiön säännöissä ei ole asiaa koskevaa määräystä, toimintapääoma jaettaisiin eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa nykyisen eläkesäätiön ja perustettavan eläkesäätiön tai perustettavien eläkesäätiöiden kesken. Muut varat, mahdolliset velat ja varaukset jaettaisiin aina eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa mainittujen eläkesäätiöiden kesken. Työnantajan tai työnantajien kannatusmaksuvakuudet jaettaisiin eläkesäätiöiden työnantajien sopimuksen mukaisesti.

Konsernin uudelleenjärjestelyssä syntyneiden uusien konsernien ja alakonsernien eläkejärjestelyjen hoitamista varten perustettaisiin uusia eläkesäätiöitä tai yhteiseläkesäätiöitä. Varat ja velat siirtyisivät perustettaville vakuutuslaitoksille kirjanpitoarvoista kuten muissakin edellä mainituissa jakautumistapauksissa.

1.2. Vakuutuslainsäädäntö

12 luvun otsikko. Otsikkoon ehdotetaan tehtäväksi jakautumista koskeva täydennys.

132 a §. Eläkekassan jakautumisesta ehdotetaan säädettäväksi uudessa 132 a §:ssä.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkekassa voisi jakautua selvitysmenettelyttä, jos eläkekassassa osakkaana oleva osakeyhtiö jakautuu osakeyhtiölain mukaisesti. Jakautumisessa noudatettaisiin vakuutuslainsäädäntöä mukaista sääntelyä vastuun tai sen osan siirtämisestä. Vastuun osa voitaisiin siirtää yh-

teen tai useampaan perustettavaan uuteen eläkekassaan. Jakautuminen olisi kyseessä myös silloin, kun eläkekassan yhden tai useamman osakkaan vastuu siirrettäisiin perustettavaan eläkekassaan tai perustettaviin eläkekassoihin.

Pykälän 1 momentti vastaa soveltuvin osin eläkesäätiölain 100 §:än ja 125 §:n 1 momenttiin ehdotettuja muutoksia.

Pykälän 2 momentin säännös vastaa asiasisällöltään ehdotettua eläkesäätiölain 100 §:n 2 momenttia. Eläkekassan jakautumisessa voitaisiin varat siirtää niiden kirjanpitoarvoista.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että vakuutuskassalain 132 §:n 2 ja 3 momentin säännökset työntekijäin eläkelain mukaisesta toimintapäätöksestä eivät koskisi eläkekassan jakautumistilannetta. Säännös vastaisi eläkesäätiölain 88 §:n 5 momenttiin ehdotettuja muutoksia.

Vastaavalla tavoin kuin ehdotetussa eläkesäätiölain 100 §:n 5 momentissa, pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että lain 132 §:n 4—6 momentin sekä 133—139 §:n säännöksiä eläkekassan sulautumisesta sovellettaisiin soveltuvin osin myös eläkekassan jakautumiseen.

1.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 88 §:n 5 momentti, 11 luvun otsikko, 100 §, ja 125 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 88 §:n 5 momentti laissa 1323/1997 ja 100 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 616/1997 kumotun 107 §:n tilalle uusi 107 § seuraavasti:

88 §

Ostettaessa B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle 78 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia

Koska elinkeinoverolain 52 §:n nojalla elinkeinotulon verottamista koskevaa lain 52 a—52 e §:ää sovelletaan lisäksi muidenkin tuloverolain 3 §:ssä tarkoitettujen kotimaisen yhteisöjen kuin osakeyhtiön sulautumiseen, jakautumiseen ja liiketoiminnan siirtoon, ehdotetaan, että vastaavasti silloin kun eläkekassan osakkaana on mainittu muu yhteisö, jakautuminen olisi mahdollista samoin periaattein kuin osakkaan ollessa osakeyhtiömuotoinen.

140 §. Pykälään ehdotetaan vastaavia säännöksiä jakautumissuunnitelman tekemisestä sekä velkojainsuojasta kuin eläkesäätiölain 107 §:ään.

142 §. Lain 13 luvun säännökset jakautumisesta eivät koske eläkekassojen toimintaa. Koska eläkekassan jakautumisesta säädettäisiin ehdotuksen mukaan lain 12 luvussa, pykälään ehdotetaan lisättäväksi selvennyksenä viittaus eläkekassojen jakautumisesta koskevan uuden 132 a §:n säännöksiin.

2. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Lakiehdotukseen on otettu tavanomainen voimaantulosäännös.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

määrä, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Ostettaessa etuus 100 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimintapääomaa on siirrettävä vastaavasti vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Samoin menetellään vakuutustoiminnan osittaisen luovuttamisen yhteydessä. Tämän momentin säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta vakuutustoiminnan luovuttamiseen jakautumisessa, joka tapahtuu 100 §:n mukaisesti.

11 luku

Eläkesäätiön sulautuminen, jakautuminen ja vakuutustoiminnan luovuttaminen

100 §

Eläkesäätiö (*sulautuva eläkesäätiö*) voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen eläkesäätiöön (*vastaanottava eläkesäätiö*) siten, että sulautuvan eläkesäätiön vakuutus toiminta, joka käsittää eläkevastuun, muut velat ja varat, siirtyy ilman selvitysmenettelyä vastaanottavalle eläkesäätiölle. Eläkesäätiö (*luovuttava eläkesäätiö*) voi niinkään luovuttaa Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella vakuutustoimintansa toiselle eläkesäätiölle, vakuutuskassalain (1164/1992) mukaiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle (*vastaanottava vakuutuslaitos*), jolloin on otettava huomioon, mitä 88 §:n 5 momentissa säädetään toimintapääoman siirtämisestä. Eläkesäätiö (*jakautuva eläkesäätiö*) voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyittä luovuttamalla vakuutustoimintansa tai sen osan perustettavalle eläkesäätiölle (*vastaanottava eläkesäätiö*) tai perustettaville eläkesäätiöille, jos eläkesäätiössä työnantajana oleva osakeyhtiö jakautuu osakeyhtiölain 14 a luvun 1 §:n mukaisesti.

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

- 1) jakautuvan eläkesäätiön koko vakuutus toiminta sekä kaikki sen muut varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle tätä varten perustettavalle eläkesäätiölle ja jakautuva eläkesäätiö purkautuu; tai
- 2) osa vakuutustoiminnasta ja siihen liittyvät varat ja velat siirtyvät yhdelle tai useammalle tätä varten perustettavalle eläkesäätiölle.

Sulautumista koskeva sopimus (*sulautumissopimus*) sekä jakautumista koskeva sopimus (*jakautumissopimus*) on eläkesäätiöihin kuuluvien työnantajien ja eläkesäätiöiden hallitusten tai, jos eläkesäätiöillä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva sopimus on luovuttavaan eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan ja luovuttavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöillä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Jos vakuutustoiminnan luovuttaminen tapahtuu toiselle eläkesäätiölle, on vastaanotettavaan eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan ja vastaanottavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöillä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston myös hyväksyttävä sopimus. Sulautumisesta, jakautumisesta ja vakuutustoiminnan luovuttamisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva, jakautuva tai luovuttava eläkesäätiö on asetettu selvitystilaan. Luovutettaessa vakuutustoiminnan osa on vastaavasti noudatettava, mitä vakuutustoiminnan luovuttamisesta säädetään.

Jos eläkesäätiö jakautuu 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla, voidaan siirtyvien varojen osalta soveltaa kirjanpidossa poistamatta olevia arvoja.

Mitä 101—106 §:ssä säädetään eläkesäätiön sulautumisesta, on soveltuvin osin noudatettava myös eläkesäätiön jakautumiseen.

Tämän pykälän 1—5 momenttia sovelletaan myös jakautuvan työnantajan ollessa jokin muu tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettu kotimainen yhteisö kuin osakeyhtiö.

107 §

Jakautuvan eläkesäätiön hallituksen on laadittava jakautumissopimukseen sisältyvä jakautumissuunnitelma.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

- 1) ehdotus jakautumisesta siirtyvän jakautuvan vakuutustoiminnan varojen ja velkojen jakamisesta kullekin jakautumiseen osallistuvalla eläkesäätiölle;
  - 2) selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä vastaanottavalle eläkesäätiölle tulevan ja jakautuvalla eläkesäätiölle jäävän omaisuuden arvioinnissa; sekä
  - 3) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat eläkesäätiöt täyttävät jakautumisen jälkeä 6 luvussa säädetyt eläkevastuun katetta sekä vakavaraisuutta koskevat vaatimukset.
- Jos jakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne

kuuluvat jakautuvalle eläkesäätiölle ja vastaanotaville eläkesäätiöille niiden eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa.

Jakautuva eläkesäätiö ja vastaanottavat eläkesäätiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan eläkesäätiön velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Eläkesäätiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

125 §

Jos työnantaja eroaa tai erotetaan yhteiseläkesäätiöstä, on kyseisen työnantajan eläkevastuu ja sen katteena olevat varat luovutettava toiselle eläkesäätiölle, eläkekassalle

tai vakuutusyhtiölle noudattaen soveltuvin osin 11 luvun säännöksiä. Sama koskee työnantajaa, joka lopettaa sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat henkilöt toimivat, jollei Vakuutusvalvontavirasto ole antanut 78 §:n 3 momentissa tarkoitettua suostumusta eläkesäätiön toiminnan jatkamiseen kyseisen työnantajan osalta. Yhteiseläkesäätiö voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyittä luovuttamalla vakuutus-toimintansa kokonaan tai jonkin työnantajan tai joidenkin työnantajien osalta perustettavalle eläkesäätiölle tai perustettaville eläkesäätiölle. Mitä 100 ja 107 §:ssä säädetään eläkesäätiön jakautumisesta, sovelletaan myös yhteiseläkesäätiön jakautumiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

2.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 12 luvun otsikko ja 142 § sekä

lisätään lakiin uusi 132 a § ja siitä lailla 615/1997 kumotun 140 §:n tilalle uusi 140 § seuraavasti:

12 luku

Sulautuminen, vastuun siirtäminen ja eläkekassan jakautuminen

132 a §

Eläkekassa (*jakautuva eläkekassa*) voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyittä siirtämällä 132 §:n mukaisesti vastuunsa tai sen osan perustettavalle eläkekassalle (*vastaanottava eläkekassa*) tai perustettaville eläkekassoille, jos eläkekassassa osakkaana oleva osakeyhtiö jakautuu osakeyhtiölain 14 a luvun 1 §:n mukaisesti.

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan eläkekassan koko vastuu

sekä kaikki sen varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanotavalle tätä varten perustettavalle eläkekassalle ja jakautuva eläkekassa purkautuu; tai

2) osa vastuusta ja siihen liittyvät varat ja velat siirtyvät yhdelle tai useammalle tätä varten perustettavalle eläkekassalle.

Jos eläkekassa jakautuu 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla, voidaan siirtyvien varojen osalta soveltaa kirjanpidossa poistamatta olevia arvoja.

Tämän lain 132 §:n 2 ja 3 momenttia ei sovelleta eläkekassan jakautumiseen.

Mitä 132 §:n 4—6 momentissa ja 133—139 §:ssä säädetään eläkekassan sulautumisesta, on soveltuvin osin noudatettava myös eläkekassan jakautumiseen.

Tämän pykälän 1—5 momenttia sovelle-

taan myös jakautuvan osakkaan ollessa jokin muu tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettu kotimainen yhteisö kuin oakeyhtiö.

140 §

Jakautuvan eläkekassan hallituksen on laadittava jakautumissopimukseen sisältyvä jakautumissuunnitelma.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

1) ehdotus jakautumisessa siirtyvän jakautuvan vastuun varojen ja velkojen jakamisesta kullekin jakautumiseen osallistuvalla eläkekassalla;

2) selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä vastaanottavalle eläkekassalle tulevan ja jakautuvalla eläkekassalle jäävän omaisuuden arvioinnissa; sekä

3) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat eläkekassat täyttävät jakautumisen jälkeessä 7 luvussa säädettyt vastuuvelan katetta sekä vakavaraisuutta koskevat vaatimukset.

Jos jakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne

kuuluvat jakautuvalla eläkekassalle ja vastaanottaville eläkekassalle niiden vastuusuuksien mukaisessa suhteessa.

Jakautuva eläkekassa ja vastaanottavat eläkekassat vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan eläkekassan velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Eläkekassan vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

13 luku

Jakautuminen

142 §

Muu vakuutuslainsäädännön mukaisesti kuin eläkekassa voi jakautua sen mukaisesti, mitä tässä luvussa säädetään. Eläkekassan jakautumisesta säädetään 132 a §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Helsingissä 30 päivänä kesäkuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

1.

Laki**eläkesäätilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätilain (1774/1995) 88 §:n 5 momentti, 11 luvun otsikko, 100 § ja 125 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 88 §:n 5 momentti laissa 1323/1997 ja 100 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 616/1997 kumotun 107 §:n tilalle uusi 107 § seuraavasti::

Voimassa oleva laki

Ehdotus

88 §

Ostettaessa B-eläkesätiöllä tai AB-eläkesätiön B-osastolle 78 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaava etuus 1 momentissa tarkoitettua vasakuutuslaitoksesta 48 a §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Ostettaessa etuus 100 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimintapääomaa on siirrettävä vastaavasti vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. Samoin menetellään vakuutustoiminnan osittaisen luovuttamisen yhteydessä.

Ostettaessa B-eläkesätiölle tai AB-eläkesätiön B-osastolle 78 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa työntekijäin eläkelain mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia vastaava etuus 1 momentissa tarkoitettua vakuutuslaitoksesta 48 a §:ssä tarkoitettua toimintapääomaa on siirrettävä vähintään 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, kuitenkin enintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön *asetuksella* tarkemmin *säädetään*. Ostettaessa etuus 100 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimintapääomaa on siirrettävä vastaavasti vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön *asetuksella* tarkemmin *säädetään*. Samoin menetellään vakuutustoiminnan osittaisen luovuttamisen yhteydessä. *Tämän momentin säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta vakuutustoiminnan luovuttamiseen jakautumisessa, joka tapahtuu 100 §:n mukaisesti.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 luku

Eläkesäätiön sulautuminen ja vakuutustoiminnan luovuttaminen

100 §

Eläkesäätiö (*sulautuva eläkesäätiö*) voi sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen eläkesäätiöön (*vastaanottava eläkesäätiö*) siten, että sulautuvan eläkesäätiön vakuutustoiminta, joka käsittää eläkevastuun, muut velat ja varat, siirtyy ilman selvitysmenettelyä vastaanottavalle eläkesäätiölle. Eläkesäätiö (*luovuttava eläkesäätiö*) voi niin ikään luovuttaa ministeriön suostumuksella vakuutustoimintansa toiselle eläkesäätiölle, vakuutuskassalain (1164/1992) mukaiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle (*vastaanottava vakuutuslaitos*), jolloin on otettava huomioon, mitä 88 §:n 5 momentissa säädetään toimintapääoman siirtämisestä.

11 luku

Eläkesäätiön sulautuminen, jakautuminen ja vakuutustoiminnan luovuttaminen

100 §

Eläkesäätiö (*sulautuva eläkesäätiö*) voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen eläkesäätiöön (*vastaanottava eläkesäätiö*) siten, että sulautuvan eläkesäätiön vakuutustoiminta, joka käsittää eläkevastuun, muut velat ja varat, siirtyy ilman selvitysmenettelyä vastaanottavalle eläkesäätiölle. Eläkesäätiö (*luovuttava eläkesäätiö*) voi niinkään luovuttaa Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella vakuutustoimintansa toiselle eläkesäätiölle, vakuutuskassalain (1164/1992) mukaiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle (*vastaanottava vakuutuslaitos*), jolloin on otettava huomioon, mitä 88 §:n 5 momentissa säädetään toimintapääoman siirtämisestä. *Eläkesäätiö (jakautuva eläkesäätiö voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyittä luovuttamalla vakuutustoimintansa tai sen osan perustettavalle eläkesäätiölle (vastaanottava eläkesäätiö) tai perustettaville eläkesäätiöille, jos eläkesäätiössä työnantajana oleva osakeyhtiö jakautuu osakeyhtiölain 14 a luvun 1 §:n mukaisesti.*

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan eläkesäätiön koko vakuutustoiminta sekä kaikki sen muut varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle tätä varten perustettavalle eläkesäätiölle ja jakautuva eläkesäätiö purkautuu; tai

2) osa vakuutustoiminnasta ja siihen liittyvät varat ja velat siirtyvät yhdelle tai useammalle tätä varten perustettavalle eläkesäätiölle.

Sulautumista koskeva sopimus on elä-

missopimus) sekä jakautumista koskeva so-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kesäaatiöihin kuuluvien työnantajien ja eläkesäätiöiden hallitusten tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva sopimus on luovuttavaan eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan ja luovuttavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Jos vakuutustoiminnan luovuttaminen tapahtuu toiselle eläkesätiölle, on vastaanotettavaan eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan ja vastaanottavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston myös hyväksyttävä sopimus. Sulautumisesta ja vakuutustoiminnan luovuttamisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva tai luovuttava eläkesäätiö on asetettu selvitystilaan.

Luovutettaessa vakuutustoiminnan osa on vastaavasti noudatettava, mitä vakuutustoiminnan luovuttamisesta säädetään.

pimus (*jakautumissopimus*) on eläkesäätiöihin kuuluvien työnantajien ja eläkesäätiöiden hallitusten tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Vakuutustoiminnan luovuttamista koskeva sopimus on luovuttavaan eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan ja luovuttavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston hyväksyttävä. Jos vakuutustoiminnan luovuttaminen tapahtuu toiselle eläkesätiölle, on vastaanotettavaan eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan ja vastaanottavan eläkesäätiön hallituksen tai, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvoston myös hyväksyttävä sopimus. Sulautumisesta, *jakautumisesta* ja vakuutustoiminnan luovuttamisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva, jakautuva tai luovuttava eläkesäätiö on asetettu selvitystilaan. Luovutettaessa vakuutustoiminnan osa on vastaavasti noudatettava, mitä vakuutustoiminnan luovuttamisesta säädetään.

Jos eläkesäätiö jakautuu 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla, voidaan siirtyvien varojen osalta soveltaa kirjanpidossa poistamatta olevia arvoja.

Mitä 101—106 §:ssä säädetään eläkesäätiön sulautumisesta, on soveltuvin osin noudatettava myös eläkesäätiön jakautumiseen.

Tämän pykälän 1—5 momenttia sovelletaan myös jakautuvan työnantajan ollessa jokin muu tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettu kotimainen yhteisö kuin osakeyhtiö.

107 §

Jakautuvan eläkesäätiön hallituksen on laadittava jakautumissopimukseen sisältyvä jakautumissuunnitelma.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

1) ehdotus jakautumisessa siirtyvän jakautuvan vakuutustoiminnan varojen ja velkojen jakamisesta kullekin jakautumiseen osallistuvalla eläkesätiölle;

2) selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä vastaanottavalle eläkesätiölle tulevan ja jakautuvalla eläkesätiölle jäävän omaisuuden arvioinnissa; sekä

3) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat eläkesätiöt täyttävät jakautumisen jälkeen 6 luvussa säädetty eläkevastuun kätettä sekä vakavaraisuutta koskevat vaatimukset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos jakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat jakautuvalle eläkesäätiölle ja vastaanottaville eläkesäätiöille niiden eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa.

Jakautuva eläkesäätiö ja vastaanottavat eläkesäätiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan eläkesäätiön velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Eläkesäätiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

125 §

Jos työnantaja eroaa tai erotetaan yhteiseläkesäätiöstä, on kyseisen työnantajan eläkevastuu ja sen katteena olevat varat luovutettava toiselle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle noudattaen soveltuvien osin 11 luvun säännöksiä. Sama koskee työnantajaa, joka lopettaa sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat henkilöt toimivat, jollei sosiaali- ja terveysministeriö ole antanut 78 §:n 3 momentissa tarkoitettua suostumusta eläkesäätiön toiminnan jatkamiseen kyseisen työnantajan osalta.

125 §

Jos työnantaja eroaa tai erotetaan yhteiseläkesäätiöstä, on kyseisen työnantajan eläkevastuu ja sen katteena olevat varat luovutettava toiselle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle noudattaen soveltuvien osin 11 luvun säännöksiä. Sama koskee työnantajaa, joka lopettaa sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat henkilöt toimivat, jollei Vakuutusvalvontavirasto ole antanut 78 §:n 3 momentissa tarkoitettua suostumusta eläkesäätiön toiminnan jatkamiseen kyseisen työnantajan osalta. Yhteiseläkesäätiö voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyitä luovuttamalla vakuutus-toimintansa kokonaan tai jonkin työnantajan tai joidenkin työnantajien osalta perustettavalle eläkesäätiölle tai perustettaville eläkesäätiölle. Mitä 100 ja 107 §:ssä säädetään eläkesäätiön jakautumisesta, sovelletaan myös yhteiseläkesäätiön jakautumiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 2000.

2.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 12 luvun
 otsikko ja 142 § sekä
lisätään lakiin uusi 132 a § ja siitä lailla 615/1997 kumotun 140 §:n tilalle uusi 140 §
 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

12 luku

Sulautuminen ja vastuun siirtäminen

Ehdotus

12 luku

Sulautuminen, vastuun siirtäminen ja eläkekassan jakautuminen

132 a §

Eläkekassa (jakautuva eläkekassa) voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyitä siirtämällä 132 §:n mukaisesti vastuunsa tai sen osan perustettavalle eläkekassalle (vastaanottava eläkekassa) tai perustettaville eläkekassoille, jos eläkekassassa osakkaana oleva osakeyhtiö jakautuu osakeyhtiölain 14 a luvun 1 §:n mukaisesti.

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan eläkekassan koko vastuu sekä kaikki sen varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle tätä varten perustettavalle eläkekassalle ja jakautuva eläkekassa purkautuu; tai

2) osa vastuusta ja siihen liittyvät varat ja velat siirtyvät yhdelle tai useammalle tätä varten perustettavalle eläkekassalle.

Jos eläkekassa jakautuu 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla, voidaan siirtyvien varojen osalta soveltaa kirjanpidossa poistamatta olevia arvoja.

Tämän lain 132 §:n 2 ja 3 momenttia ei sovelleta eläkekassan jakautumiseen.

Mitä 132 §:n 4—6 momentissa ja 133—139 §:ssä säädetään eläkekassan sulautumisesta, on soveltuvin osin noudatettava myös eläkekassan jakautumiseen.

Tämän pykälän 1—5 momenttia sovelletaan myös jakautuvan osakkaan ollessa jokin muu tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettu kotimainen yhteisö kuin osakeyhtiö.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

140 §

Jakautuvan eläkekassan hallituksen on laadittava jakautumissopimukseen sisältyvä jakautumissuunnitelma.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

1) ehdotus jakautumisessa siirtyvän jakautuvan vastuun varojen ja velkojen jakamisesta kullekin jakautumiseen osallistuvalla eläkekassalle;

2) selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä vastaanottavalle eläkekassalle tulevan ja jakautuvalla eläkekassalle jäävän omaisuuden arvioinnissa; sekä

3) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat eläkekassat täyttävät jakautumisen jälkeen 7 luvussa säädetyt vastuuvelan katetta sekä vakavaraisuutta koskevat vaatimukset.

Jos jakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat jakautuvalla eläkekassalle ja vastaanottaville eläkekassoille niiden vastuusuuksien mukaisessa suhteessa.

Jakautuva eläkekassa ja vastaanottavat eläkekassat vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan eläkekassan velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Eläkekassan vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

13 luku

Jakautuminen

142 §

Muu vakuutuskassa kuin eläkekassa voi jakautua sen mukaisesti, mitä tässä luvussa säädetään.

13 luku

Jakautuminen

142 §

Muu vakuutuskassa kuin eläkekassa voi jakautua sen mukaisesti, mitä tässä luvussa säädetään. Eläkekassan jakautumisesta säädetään 132 a §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

